

HET PAROOL VRIJDAG 23 AUGUSTUS 2019

KUNST & MEDIA 21

Met je vingers in de groeven

PINO PINELLI, ELSA TOMKOWIAK EN MARY SUE

Waar The Merchant House,

Herengracht 254

Te zien t/m 31/8

Marsha Plotnitsky, de drijvende kracht achter The Merchant House aan de Herengracht, doet een vreemd voorstel als we op bezoek zijn in haar statige kunstruimte. Aan de muur hangen felgekleurde kunstwerken van de Italiaanse kunstenaar Pino Pinelli (1938). "Het is de bedoeling dat je ze aanraakt," zegt Plotnitsky. Dat is sowieso nogal ongebruikelijk bij kunstwerken, maar zeker bij deze. De werken zien er namelijk nogal kwetsbaar uit. Het oppervlak is zo intens van kleur dat het lijkt of het pigment in dikke lagen losjes over het oppervlak is gestrooid. In die zin lijken ze een beetje op de vroege beelden van de Britse beeldhouwer Anish Kapoor, die zijn beelden vaak bedoelt onder een laag puur pigment.

Driedimensionaal

Als je de werken van Pinelli nderdaad aanraakt, blijken ze niet af te geven en ze zijn ook veel harder dan gedacht. Tegelijk hebben je vingers de neiging de groeven in het oppervlak te volgen en daarmee herhaal je in feite de handeling van de kunstenaar. Die heeft het werk ook gemaakt door met zijn vingertoppen sporen in het oppervlak te kerven. In de jaren zeventig probeerde Pinelli een nieuwe draai aan de schilderkunst te geven door zijn schilde-

→ Werk van Elsa Tomkowiak. FOTO GERT JAN VAN ROOIJ

De schuimrubberen sculpturen zijn doordrenkt met pigment

rijen sculpturale kwaliteiten mee te geven. Het rechthoekige kader maakte plaats voor shaped canvases. Het platte vlak veranderde in driedimen-

sionale objecten aan de muur, een subtiel maar wezenlijk verschil. Door de toeschouwer ook nog uit te nodigen om ze aan te raken, voegde hij er een performatieve handeling aan toe.

Kindertekeningen

The Merchant House combineert het werk van Pinelli nu met twee Franse kunstenaars van een jongere generatie voor wie die performatieve kant ook belangrijk is. Mary Sue (1979) presenteert een videoprojectie naast een shaped canvas van Pinelli. De kunstenaar speelt daarin een doventolk die uitleg geeft over het werk van Pinelli.

Daarnaast heeft The Merchant House een aantal tekeningen van Mary Sue die gebaseerd zijn op kindertekeningen. De krasserige lijnen, die zich ook uitstrekken over de passe-partouts, lijken door een computer gescand en geprint. Het is alsof ze opgebouwd zijn uit pixels. Van dichtbij blijken ze echter wel degelijk met de hand te zijn getekend.

Elsa Tomkowiak (1981) is vertegenwoordigd met een aantal schuimrubberen sculpturen die zijn doordrenkt met pigment. Tomkowiak, van wie nu overigens ook een kleurige tunnel van plastic te zien is op ArtZuid, tovert alle kleuren van de regenboog tevoorschijn in het zachte, poreuze materiaal. Dat schijnt met behoorlijk veel fysieke kracht gepaard te gaan, waardoor het maken van deze werken ook een soort performance wordt. Een gevonden matras dat in vijf stroken is gesneden, verandert zo in een wonderlijke kleurexplisie. **Kees Keijer**

Tips

VIER HET FALEN

De Ceuveel in Noord houdt morgen van 14.00 tot 3.00 uur het Icarus Festival als een **ode aan imperfectie**. Het evenement viert falen met theater, filosofie, beeldende kunst en muziek. Zo geeft filosoof Welmoed Vliegert een lezing over innerlijkheid en burn-out. Socioloog Ruut Veenhoven gaat dieper in op het menselijk geluk. Schrijver Jan Drost brengt een ode aan het gebroken hart. Bezoekers kunnen tijdens een show van stand-upcomedian Jasper van der Veen een kijkje nemen in zijn imperfecte leven. Ook speelt theatercollectief Umland een deel uit hun productie *Urlaub* over millennialtragiek. Drie deelnemers van de *FuckUp Nights* vertellen de beste faalverhalen. In de tragikomedie *Hoogvlieger* vertelt acteur Harry Plekema over de Griekse mythe van Icarus en het labirynth van verlangens en idealen waar mensen in verstrikt raken. Er is muziek van onder anderen Benjamin Fro en Samira's Blues. Kaarten kosten online 15 euro.

DRUMCODE TECHNO

Op het NDSM-terrein in Amsterdam-Noord is morgen en zondag van 12.00 tot 23.00 uur het Drumcode festival. Dit **technofestival** is een samenwerking van Awakenings en het platenlabel van Adam Beyer. De line-up bestaat onder anderen uit Alan Fitzpatrick, Amelie Lens en Beyer zelf. Kaarten zijn 40,10 euro.

EXAMENFILMS MET NAGESPREK

In de Balie zijn zaterdag vanaf 16.30 drie **eind-examenfilms** te zien van de Filmacademie. De films zijn geselecteerd door chef kunst Jan Pieter Ekker van *Het Parool* en directeur/programmeur Alex de Ronde van Het Ketelhuis. Vanwege de Uitmarkt worden na de vertoningen gesprekken gehouden met de regisseurs. De toegang is gratis.

TRACING THE GROOVES WITH YOUR FINGERS

by Kees Keijer

Painting & Performance

Pino Pinelli, Elsa Tomkowiak, and Mary Sue

Marsha Plotnitsky, the driving force behind The Merchant House on the Herengracht, makes a surprising suggestion when I meet her on a visit to her stately art space. Vividly colored artworks on the walls are by the Italian artist Pino Pinelli (1938). Plotnitsky says: "The point is that you can touch them."

That is of course an unusual thing to do with art, and certainly in this case: the works strike one as too fragile.

Their surfaces are so intensely colored that the pigment seems to have been scattered across them in thick layers. In this sense, they are a little reminiscent of the early works of the British sculptor Anish Kapoor, who often submerged his sculptures under layers of pure pigment.

Three-Dimensionality

When you do indeed touch the works of Pinelli, the color is in fact solid and the works

are overall much harder than you would have expected. At the same time, you feel the urge to trace the surface's grooves with your fingers. In so doing, you are repeating the very gesture of the artist: he made the work by carving tracks in the material with his fingertips.

In the '70s Pinelli decided to take painting in a new direction by granting sculptural qualities to his works. A painting's

rectangular frame gave way to Pinelli's *shaped canvases*. The flat plane of the canvas was turned into three-dimensional objects on the wall, a subtle but dramatic difference. By further inviting his viewer to touch the works, he added a supplementary performative gesture.

Children's Drawings

The Merchant House this time combines the work of Pinelli with the art of two French artists of a younger generation; and the performative aspect is of great importance for them as well. Mary Sue (1979) presents a video projection next to one of Pinelli's *shaped canvases*. In it, she plays the role of a sign language interpreter who is engaged in explaining Pinelli's work.

In addition, The Merchant House presents a series of Mary Sue's works on paper—these are enigmatically based on children's drawings. The scratchy lines, which spread out onto the *passe-partouts*, at first appear to have been scanned and printed out by a computer, as if made up of pixels. But, upon closer

inspection, they turn out to be unquestionably hand-drawn to the slightest detail. The third artist, Elsa Tomkowiak (1981) is represented by a group of sculptures made of foam, pounded with pigment. Tomkowiak—whose colorful tunnel of plastic strips is in the meantime on view as part of Amsterdam's ArtZuid Sculpture Biennale—magically creates a rainbow of colors in the soft, porous material. This appears to go hand-in-hand with a great deal of physical effort and turns the making of these

works into a performative act in and of itself. A found mattress sliced length-wise into five parts is in her hands transformed into a wondrous explosion of color.

“The sculptures made of foam are saturated with pigment”

A work of Elsa Tomkowiak. Photo by Gert Jan van Rooij. ↓

